

УДК: 27.00.06

ЗУБАРЕВА Марія Анатоліївна,
кандидат наук із соціальних комунікацій, Україна

ПРОПАГАНДА ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ: ЛОБІЮВАННЯ ТЕМИ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена питанням вивчення особливостей та інструментів пропаганди європейських цінностей в соцмережах, зокрема, дослідженню лобіювання теми гендерної рівності в Україні на сторінках авторитетних Інтернет-видань.

Зроблено висновок про те, що на сьогодні мас-медіа формують вектор громадської думки, ставлення до європейських цінностей, відстоювання суспільно-політичних, культурних, ідеологічних інтересів. Лобіювання теми соціальної рівності в Україні, зокрема, усунення гендерної асиметрії та прояв гендерного фактору у політиці, показано із використанням інформації соцмереж, сайтів Інтернет-видань («Радіо Свобода», «Апостроф», «МуМедіа: семь стран – одна идея», «Комментарии», «Народный Корреспондент»).

Ключові слова: європейські цінності, мас-медійний інформаційний контент, пропаганда у соцмережах, лобіювання інтересів, гендерна асиметрія, гендерний фактор в політиці, гендерна квота

ZUBAREVA Maria. Promotion of European values in social networks: lobbying the theme of gender equality in Ukraine

The article is devoted to studying of the features and tools of promotion of European values in social networks, including lobbying research topics of gender equality in Ukraine in online of reputable publications.

The conclusion is that today the media vector shape public opinion, attitudes to European values, defending socio-political, cultural and ideological interests. Lobbying the topic of gender equality in Ukraine, including the elimination of gender asymmetry and expression of gender factor in politics is shown with using of informational social networks, websites online media («Radio Liberty», «Apostrophe», «MyMedia: Seven countries – One Idea», «Player» «People's correspondent»).

Keywords: European values, mass media information content in social advocacy, lobbying, gender asymmetry, gender factor in politics, gender quota.

Актуальність теми дослідження. Останнім часом світогляд українського суспільства докорінно змінився. Українці «до» та «після» подій Майдану стали якщо і не зовсім різні, то в аспекті їхніх духовних, культурних та політичних цінностей – вочевидь їхній світогляд еволюціонував. Ключове і важливе для трансформації України питання на сьогодні – як довго триватиме процес розуміння та сприйняття європейських цінностей усім українським суспільством, в усіх регіонах. Адже розуміння громадянами цих цінностей та їхнього значення для кожного здатне запустити процес масштабніший, аніж підписання угод чи договорів.

Водночас дедалі актуальнішим стає питання протистояння цінностей в українському суспільстві. Європейським цінностям – демократії, мультикультуралізму, державному регулюванню, правам людини в аспекті виборчого права – протистоїть російський світогляд. Адже базовим принципом існування політичної системи в Росії є глибока впевненість в тому, що ніщо в світі не відбувається випадково, а до єдності Європи треба ставитися вкрай обережно. Це сверідний менталітет холодної війни, перенесений в XXI століття. Крім матеріалізму та стабільності, він базується на відкиданні європейських цінностей та навіть ворожому ставленні до них. Відповідно, європеїзація цінностей українського суспільства спричиняє світоглядне віддалення України від Росії [7].

Постановка проблеми. Майдан, який боровся за європейські цінності, змінив нашу країну. І сьогодні в оновленій Україні європейські цінності насамперед повинні впроваджуватися саме у виборчий процес. На жаль, сучасним суспільствам, зокрема і нашій країні, властива певна гендерна асиметрія, основу якої складають стереотипи. У свідомості українців політична сфера в нашій країні настільки агресивна, що жіноча м'якість і поступливість можуть перешкодити їй відстоювати інтереси виборців. У цьому головна причина деякої упередженості суспільства до жінок-політиків. І тим не менш, на сторінках таких соцмереж, як ВКонтакте, Twitter, Facebook, Однокласники чітко простежується пропаганда європейських цінностей, лобіювання теми гендерної рівності в Україні. Такі авторитетні Інтернет-видання, як «Радіо Свобода», «Апостроф», «МуМедіа: семь стран – одна идея», «Комментарии», «Народный Корреспондент», загальна спільна мета яких – розвиток незалежних ЗМІ та підвищення професійного рівня журналістів в Україні, досить активно пропагують усунення гендерної асиметрії та законодавчого затвердження квот на виборах. Тож еволюціонували і позиції мас-медіа щодо висвітлення тих чи інших подій суспільно-політичного життя.

Аналіз наукових досліджень і розробок. За часів Незалежності України з 1991 р. предметом досліджень вітчизняних вчених були проблеми формування та реалізації духовних, культурних та політичних цінностей (Н. Грицяк, К. Левченко, Т. Мельник, Н. Оніщенко, М. Попов), досягнення гендерної справедливості та рівності у суспільстві (Г. Бондар, О. Вілкова, Л. Магдюк, Т. Марценюк, А. Фурман).

З початку XXI ст. соціальні складові сталого розвитку досліджували Д. Аброськін, М. Згуровський, Л. Масловська, Д. Прилуцький, все більше уваги приділяється аналізу гендерного виміру суспільного розвитку (Г. Герасименко, О. Грішнова, К. Карпенко, Н. Лавриненко, С. Оксамитна).

Наразі політологічний аспект гендерної політики України, зокрема, з позицій глобалізаційних процесів у світі, вивчають І. Добржанська, О. Лупало, О. Терещенко, І. Чічкалюк, О. Ярош. Гендерна політика під кутом європейських законодавчих стандартів розглядається О. Бойко, Є. Вознюк, О. Гончаренко. Серед іноземних науковців, які зупинилися на аспектах гендерної рівності, слід відзначити праці таких науковців, як Р. Столлер, Ш. Тобіас, Ф. Хоу, П. Лоутер, які у свій час розкрили відносини між наукою, владою і гендером.

Незважаючи на суттєву кількість напрацювань в аспекті формування суспільно-культурних цінностей в Україні, наразі і європейських цінностей та європейських «гендерних стандартів», на сьогодні є обмаль наукових праць, які б досліджували феноменологію соціальних мереж та діяльність мас-медіа у розрізі лобювання теми гендерної рівності в контексті пропаганди європейських цінностей.

Мета дослідження – вивчення особливостей та інструментів пропаганди європейських цінностей в соцмережах, зокрема, дослідження лобювання теми гендерної рівності в Україні на сторінках авторитетних Інтернет-видань («Радіо Свобода», «Апостроф», «MyMedia: семь стран – одна идея», «Комментарии», «Народный Корреспондент»).

Завдання статті:

- розкрити сутність європейських цінностей та критичні думки з цього приводу експертів та журналістів Інтернет-видань, блогерів;
- розглянути висвітлення мас-медіа питання «гендерної асиметрії» та світовий досвід в аспекті так званих «гендерних квот»;
- обґрунтування перспектив подальших досліджень щодо вивчення особливостей мас-медіа Європи, зарубіжної журналістики в аспекті реалізації свободи слова та солідарності.

Виклад основного матеріалу. Українці небезпідставно пишалися тим, що Євромайдан і «Революція гідності» засвідчили глибоку прихильність суспільства європейським ідеалам. У якийсь момент довелося навіть констатувати, що українці заразилися певним «євромесіанством» [3]. Але в міру поглиблення конфлікту на сході країни ставали все більш очевидними і розбіжності в розумінні базових цінностей Європою та Україною.

У цьому, власне, немає нічого дивного – як не раз вже було зазначено, Україна проходить через процес становлення національної держави з величезним запізненням від загальноєвропейського тренду – мова йде практично про два століття. Притому, що вже сам факт об'єднання Європи у форматі ЄС і поступового утвердження концепції «Європи регіонів» свідчить сьогодні про те, що ідеал держави-нації в значній мірі знято з порядку денного по західну сторону українського кордону. В основі західноєвропейської культури (в тому числі політичної) і способу мислення (у тому числі науково-раціонального) ключове місце належить гуманізму – світогляду, сформованому ще в епоху Відродження України, який пройшов непросту еволюцію. Але при цьому, як уже доводилося констатувати, ідея людини, розуміння людського життя як вищої і самодостатньої цінності так і не стала невід'ємною частиною українського менталітету.

Постає питання, у чому ж саме полягають європейські цінності для пересічного громадянина, який так чи інакше цікавиться суспільно-політичним життям нашої країни, вболіває за її майбутнє. Тож, на перший погляд, це такі звичайні цінності, як: демократія, соціальна справедливість, мультикультуралізм, державне регулювання, права людини в аспекті виборчого права. Ось такі вони, європейські цінності. Хоча деякі скептики зазначають, що цілісність Європи все більше і більше перетворюється на фантом. Але, у свою чергу, не можна не погодитися із тим, що головне, що є в європейських цінностях – це благополуччя [3].

Так, експерти Інтернет-видання «Комментарии» (сторінки присутні в таких соціальних мережах, як: ВКонтакте, Twitter, Facebook, Одноклассники) зазначають, якщо скласти всі частини європейських цінностей разом, з'ясується, що головна європейська цінність – це гроші. Величезні гроші, на яких стоїть вся Європа. Без грошей жодна з європейських цінностей не працює. На своїх сторінках у соціальних мережах журналісти-блогери досить критично висловлюються про те, як у кожній із партій сприймаються так звані європейські цінності. Тож розглянемо сприйняття європейських цінностей на прикладі таких українських партій, як «БЮТ», «Свобода», «Комуністична», «УДАР», «Регіони».

Отже: 1) Партія «БЮТ» із різних сторін анонсує європейські цінності, зокрема, наголошуючи на необхідності створення чесних судів, дотриманні прав особистості. У той же час очевидним є той факт, що приголомшлива система юриспруденції Європи стоїть на грошах і обслуговує багате суспільство, а самі

судді і прокурори отримують велику винагороду за свою працю; 2) Партія «Свобода» весь час акцентує увагу на європейській свободі, патріотизмі. Але все, що відбувається, говорить про те, що свобода не може існувати без грошей. Навіть мова оцінюється з точки зору грошей і її корисності європейській спільноті; 3) Комуністи України теж визнають, що їхній шлях – до Європи, але для них важливими цінностями є їх комуно-соціалістичні погляди, тому вони наводять приклади дуже багатих країн, де так звані соціалісти досягли успіху, наприклад, Швейцарію; 4) в партії «УДАР» теж заявляють про європейські цінності, їм подобається Німеччина. Але Німеччина теж побудована на грошах, величезному припливі фінансів з банків усієї Європи; 5) «Регіонали» просто рвуться в Європу, але для них європейські цінності – це офшори, безпечна лондонська нерухомість, суди і дорогі будинки. І не дарма, адже Лондон відноситься до глобальних міст вищого рангу, є провідним світовим фінансовим центром [6].

Майдан, який боровся за європейські цінності, оновив нашу країну. І сьогодні в оновленій Україні європейські цінності насамперед повинні впроваджуватися саме у виборчий процес, якому в нашій країні була властива певна гендерна асиметрія. Існує хибна думка, що український менталітет припускає рівноправність жінок, що в Україні не існує пов'язаних з цим проблем. Наполегливо робляться спроби зруйнувати стереотип сприйняття жінки як істоти зі споживчими міщанськими нахилами, «прикраси» чоловіка і домашнього вогнища. Але навіть коли жінки пробиваються у високі сфери, їх переслідують стереотипи.

На жаль, у сучасній Україні обговорення гендерної проблематики викликає часто неадекватну реакцію. У нас, як і в багатьох перехідних суспільствах, крім жіночих проблем, є і проблеми молоді, і проблеми пенсіонерів, і т.д. Коріння у цих проблем загальні: кризовий стан економіки, які часто посилюються забобонами, переростають в різні форми дискримінації. Так, навіть Інтернет-портал психологічного спрямування («У психолога») намагається донести до пересічного громадянина наслідки дискримінації, наприклад, такі як «ейджизм», «сексизм», «гендерна асиметрія» [2].

Наприклад, у нашій країні існує така проблема, як «ейджизм» (від англ. Age – вік), ввів Р. Н. Батлер у 1969 р. Дискримінація за віком, ейджизм – дискримінація людини на підставі її віку. Проявляється в готовності сприймати адекватно і співпрацювати лише з тими людьми, хто відповідає якомусь заздалегідь встановленому критерію віку. Так, у наш час молодим людям не дають роботу, тому що вони молоді, не мають певного досвіду, відповідальності і т.д.; а старим людям не дають роботу, бо здоров'я гіпотетично може перешкодити їм якісно виконувати роботу.

Усе більшого поширення в нашому суспільстві набирає «сексизм» (від англ. Sex – стать). Це дискримінація за ознакою статі, коли відмовляються прийняти на роботу, тому що ти – жінка, коли в кар'єрі ти можеш дійти до певного рівня, а потім перед тобою – «скляна стеля». Причому цей вид дискримінації має тенденцію посилюватися: вже ніхто не приховує, що причина відмови – «тому що ти – жінка». Сексизм проявляється на різних соціальних рівнях і в різних соціальних сферах.

Проблема, яка навіть просочилась аж до стін Верховної Ради – «гендерна асиметрія» (від англ. Gender asymetry). Гендерна асиметрія – непропорційна представленість соціальних і культурних ролей обох статей (а також уявлень про них) у різних сферах життя. У політиці в нашій країні вона проявилася у тому, що тільки 12% народних депутатів є жінками, у той час як в інших країнах – не менше 30% [2]. Гендерна асиметрія – це джерело нестабільності в державах і в світі. На сьогодні по всьому світі розробляються численні заходи з усунення гендерної асиметрії: економічна, соціальна та політична сфери життя.

Інтернет-видання «Апостроф» (присутність якого є також в таких соціальних мережах, як Twitter, Facebook) наводить дані соціологічних опитувань і, у свою чергу, зазначає, що зараз немає жодної соціальної групи населення, яка б категорично виступала проти участі жінок у політичній та економічній сферах життя. Так, результати опитувань свідчать про таке: 72% українців згодні з тим, що жінка має право бути керівником. Не сприймає «політиків у спідницях» лише 19%. Ця цифра стабільна вже кілька років поспіль. Коли Україна виходила з Союзу, жінок-політиків не сприймало 32% населення.

У наші часи громадська думка щодо «гендерної асиметрії» радикально змінювалася декілька разів: 1) напередодні 2002 року, коли про свої президентські амбіції заявила Н. Вітренко (кількість противників скоротилася майже вдвічі – до 19%); 2) в 2004-2006 роках, коли на політичну арену вийшла Ю. Тимошенко (залишилося всього 12% тих, хто не довіряв жінкам у політиці); 3) економічна криза 2009 року знову повернула рівень «жіночого скептицизму» до 19%, знову виникло бажання довіряти більше чоловікам. У фінансово важкі часи суспільство чекає рішучості швидше від чоловіків. Таким чином, на нинішньому етапі розвитку відбуваються певні трансформації, пов'язані із підвищеною увагою до гендерного чинника і, зокрема, до рангового місця жінки в українському політичному житті [1].

Але незважаючи на все це, відсоток людей, які вітають прихід жінок у політику, в 2014 році, незважаючи на війну, зріс на 1% і становить зараз 49%. Український виборець нагороджує жінок-політиків такими рисами, як близькість до життя простої людини, розуміння щоденних проблем кожної сім'ї, готовність боротися з корупцією.

Тим не менш, у свідомості українців політична сфера в нашій країні настільки агресивна, що жіноча м'якість і поступливість можуть перешкодити їй відстоювати інтереси виборців. У цьому головна при-

чина деякої упередженості суспільства до жінок-політиків. І опитування, яке було проведено Національним демократичним інститутом вже після останніх парламентських виборів, показало, що суспільство хоче бачити в політиці нові обличчя. І жінки мають можливість зайняти «це святе місце». Найуспішніший образ політика, який набрав найбільшу підтримку серед українців, – це жінка середнього віку з хорошими професійними якостями [1].

Сьогодні система квот спрямована на забезпечення «критичної меншості» в 30-40%. Квоти розглядаються як справедлива міра тому, що жінки складають, щонайменше, половину населення у більшості країн світу, а в представницьких органах, зокрема, їх число незначне. У Верховній Раді України всього 12% народних депутатів – жінки. Той механізм, який є, не спрацював. Ніби як партії представляли 30% жінок, а в результаті отримали 15% жінок-депутатів. Механізм не спрацював.

Те ж Інтернет-видання «Апостроф» слушно проводить паралель між Україною та іншими країнами в аспекті «гендерної рівності».

Першою країною в ЄС, яка законодавчо затвердила квоти на виборах до національного парламенту ще в 1994 і 2002 роках, стала Бельгія. Співвідношення статей вона встановила максимально паритетне – 50% на 50%. При цьому обидва головних кандидати в партійному списку не можуть бути однієї статі, інакше список не буде затверджений. За порушення правил партії штрафують і у Франції, де список має бути поставлений за принципом строгого чергування чоловіків і жінок. Близько 70 країн світу в тій чи іншій мірі вдавалися до добровільно-примусового квотування.

Відомо, що закони про рівні права і рівні можливості для чоловіків і жінок (або про гендерну рівність) ухвалено в низці країн, які сьогодні прийнято відносити до найбільш комфортних з точки зору соціальної захищеності та соціальної орієнтації держави. Так, в Ісландії такий закон був прийнятий ще в 1976 році, в Данії – в 1978, в Норвегії – в 1979, в Швеції – в 1980, в 1987 – у Фінляндії. У 1998 році вже схвалено Закон про гендерну рівність у Литві, Естонії та Латвії. У країнах Північної Європи і в Литві діє Інститут Омбудсмена (Уповноваженого) у реалізації гендерної рівності.

Мимоволі проглядається пряма залежність між тим фактом, що у Швеції та в Норвегії 40-44% жінок у парламентах і 47-50% в урядах і часткою в доходах, що належить жінкам, яка становить, відповідно, у Норвегії 42,2% і в Швеції 44,7% (найвища серед країн Північної Європи) [1].

Зробити квоти «буквою» закону в українському парламенті намагалися разів десять. Прикметно, що в деяких випадках ініціативу не підтримували навіть самі жінки-депутати, бо не вірять у одномоментне вирішення цієї проблеми. Щоб жінки самі хотіли йти у владу і могли займатися великим бізнесом, потрібно створити умови, за яких побут і сім'я порівну ляжуть на плечі обох статей. Прекрасний приклад – Швеція, – країна, де ведеться серйозна просвітницька робота, створюються умови просування жінок. У результаті, Швеція – світовий лідер у галузі рівноправності статей. Тут найвищий рівень жіночої зайнятості – 79%. Квоти для жінок передбачають широкі горизонти доступу до влади, але також необхідно розуміти, що введення квот може супроводжуватися жорстким опором.

На сторінках інформаційного порталу «Женщина и общество» розглядаються різні квотні методи для забезпечення представництва жінок у парламенті, серед яких можна виділити наступні:

- встановлені законом квоти, відповідно до яких визначено мінімальний відсоток обраних жінок-представниць (Італія, Аргентина, Бразилія). Такою є практика у небагатьох країнах: в Італії, де жінки повинні складати 50% (за партійним списком); в Аргентині (30%) і Бразилії (20%). Така квота зазвичай розглядається як перехідний механізм для створення бази для розширення жіночого представництва;

- передбачено законом про вибори положення, згідно з якими партії зобов'язані подавати певне число жінок-кандидаток (Бельгія, Намібія, Непал). Така практика застосовується в пропорційних виборчих системах, наприклад, у Бельгії та Намібії. В Аргентині існує положення, згідно з яким кандидатури жінок повинні займати «виграшні місця» в партійному списку, в Непалі 5% кандидатів в одномандатних округах повинні складати жінки;

- схвалені політичними партіями неформальні квоти для жінок-кандидаток у парламент – найбільш поширений механізм сприяння участі жінок у політичному житті (Австралія, Англія). Даний метод успішно був використаний від лейбористських партій в Австралії та в Сполученому Королівстві – до країн Скандинавії. Так, в Англії Лейбористська партія (вибори 1997 р.), досягла збільшення кількості жінок із 60 до 119 осіб. Політичні партії, які мають квоти для виборів, зазвичай також мають певного роду квотну систему для обрання керівних членів партії [8].

Досвід Італії, Бельгії, Аргентини та навіть Намібії вказує на те, що квотування місць у парламенті для жінок є цілком виправданим роками. Відбувається не стільки лобювання жіночих амбіцій, а розширення сприяння жіночих можливостей у правлячій верхівці.

Тож представлений матеріал даного інформаційного порталу говорить про те, що необхідно створювати образ жінки-політика і розкрити «жіночий потенціал для політики», слідуючи досвіду багатьох країн.

Україна посідає 56-е місце у світі за індексом гендерної рівності, свідчать результати дослідження, проведеного «Економічним форумом» [4]. Аби виправити це, парламентарі України внесли до ухвалено-

го закону про місцеві вибори європейську норму, сутність якої полягає в обов'язковому представництві у списку кандидатів не менш ніж 30% громадян однієї статі. Експерти з гендерних питань схвалюють таку ініціативу і зазначають: квота – тимчасовий захід, аби привчити українське суспільство до того, що є нормою для європейської практики. Явним є той факт, що опір системі квот надають, як правило, ті офіційні особи, які побоюються втратити свої місця при зростанні числа жінок-кандидаток.

Наразі у Верховній Раді внесено зміни до деяких законодавчих актів України (щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у виборчому процесі) від 30.05.2014 р., який передбачає впровадження гендерної квоти у прохідній частині виборчого списку, за невиконання якої передбачається санкція у вигляді неприйняття документів від політичної партії. Таке впровадження гендерної квоти надало б можливість жінкам, які братимуть участь у місцевих виборах, бути представленими в органах місцевої влади.

Але тут не обійтися і без недобррозумілих коментарів. Жінка насамперед – мати, і якості, закладені природою, враховують саме це. Політика не жіноча справа, а створити в сім'ї затишок, не кидати дітей у самотності та намагатися, щоб діти виростили розумними, здоровими і здатними адекватно поводитися в суспільстві – це головне призначення жінки.

Як зазначають на сторінках видання «Народный Корреспондент» (активна робота ведеться в таких соціальних мережах, як Twitter, Facebook), в парламент і в керівництво повинні обирати не за статевою ознакою, а за тим, яка віддача в роботі буде від обраного. Все ж таки в українському суспільстві існує уявлення про те, що жінка повинна виконувати соціальні, а не державні функції. Інтереси чоловіків і жінок, у силу їх фізичних розбіжностей, не можуть збігатися, тому одні не можуть представляти інших. Тут доцільно говорити про таку собі альтернативу, яка може полягати в «інтеграційному» стилі керівництва, у якому наголошується на створенні єдиної команди, на активній участі кожного, на вмінні чутливо реагувати на зміни й враховувати різні погляди, що більш повною мірою віддзеркалювало б роль жінки в суспільстві й пов'язану з нею поведінку. Саме цей стиль більшою мірою притаманний жінкам [5].

Тож можна зробити висновок про те, що на сьогодні засоби масової інформації, а зокрема Інтернет-видання, формують вектор громадської думки, ставлення до європейських цінностей, відстоювання різних інтересів, будь-то демократія чи соціальна справедливість, чи такий аспект, як гендерна рівність, відстоювання права жінок бути у політиці, займати місця у парламенті. Європейські цінності насамперед повинні впроваджуватися саме у виборчий процес.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Майдан, який боровся за європейські цінності, змінив нашу країну, ставлення європейської спільноти до нашої країни та думки кожного із громадян. І сьогодні в оновленій Україні європейські цінності насамперед повинні впроваджуватися передусім у виборчий процес. Партнерство чоловіків і жінок у політиці є джерелом більш повної і представницької демократії, оскільки створюються реальні можливості врахування багатополосних інтересів у суспільстві.

Колишні уявлення про реалізацію європейських цінностей відходять у минуле, і на сьогодні можна чути досить різкі висловлювання, що йдуть під егідою авторитетних видань, які читає багатомільйонна аудиторія як України, так і інших країн:

– занадто легко сучасне керівництво ЄС переступає через європейські та загальнолюдські цінності, роздаючи політичні індульгенції практично будь-кому, готовому сприяти економічній, політичній і географічній експансії ЄС;

– поняття європейські цінності – плід фантазії та розуму інтелектуалів, адже у кожної людини є свої цінності. Якщо цих людей поставити разом, то якась частина цих цінностей їх об'єднує;

– як правило, під егідою загальносвітових, так званих загальнолюдських, або європейських цінностей одна держава намагається нав'язати ціннісну шкалу своєї еліти іншим народам.

Але, незважаючи на все це, досвід інших країн, який винесено на поверхню розглянутих Інтернет-видань, а є важливим для України. І те, що наша країна реалізувала гендерні квоти для жінок, є своєрідним проявом демократії, гласності, свободи вибору, права бути обраним, якщо це стосується жінок.

Перспективами подальших досліджень можуть стати напрямки, пов'язані із вивченням особливостей мас-медіа Європи, їхнього глобального впливу на формування європейських цінностей, інструментів його пропагування. Досить важливими буде формування уявлення про реальні процеси функціонування ЗМІ країн Європи, формування знань про сучасний стан і перспективи розвитку зарубіжної журналістики в аспекті реалізації свободи слова та солідарності.

Література:

1. Галка В. Украинская политика. Ищите Женщину / В. Галка // Апостроф, 4 апреля 2015. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://apostrophe.com.ua/article/society/2015-04-04/ukrainskaya-politika-ischite-jenshinu/1526>

2. Гендерные проблемы Украины: вчера, сегодня, завтра [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://upsihologa.com.ua/view/gendernye_problemy_ukrainy_vchera_segodnya_zavtra/

3. Европейские ценности и Украина: как избежать непонимания [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://comments.ua/life/483528-evropeyskie-tsennosti-ukraina.html>
4. Индекс гендерной рівності – 2014 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.rate1.com.ua/ua/suspilstvo/riven-zhittja/3111/>
5. Cherchez la femme: сколько женщин прошли в украинскую власть на выборах [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://nk.org.ua/ukraina/cherchez-la-femme-skolko-jenschin-proshli-v-ukrainskuuyu-vlast-na-vyiborah-31371>
6. Слон европейских ценностей [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.balashov.com.ua/articles/slon_evropeiskih_tsennostei/
7. Писаренко А. Чи здатні європейські цінності об'єднати Україну / А.Писаренко // MyMedia: семь стран – одна идея, 18 марта 2014. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://mymedia.org.ua/articles/shmzhii/chi_zdatn_vropeysk_c_nnost_ob_dnati_ukra_nu.html
8. Шведова Н. Квоты: благо или новые проблемы? / Н. Шведова // Женщина и общество? 3 апреля 2015. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.owl.ru/win/books/policy/quota.htm>